

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

GRANKULLAVIK, ÖLANDS NORDLIGASTE UDDE. — FOTO. HAMMARBÄCK, BORGHOLM.

14:DE ÅRG.

DEN 22 JUNI 1913.

N:O 38.

Foto. Grape, Stockholm.

Kliché: Bengt Sjöforsparne.

H. W. Totte

Från Ulricehamn ingick den 11 juni underrättelse, att biskopen öfver Kalmar stift, teol. och jur. dr. H. W. Tottie efter en längre tids sjuklighet aflidit därstädes. Med honom bortgick, mänskligt att döma, den siste stiftsherden i Kalmar, då enligt k. m:ts och riksdagens med kyrkomötets samtycke redan fattade beslut detta stift efter hans frånfalle kommer att förenas med Växiö.

Henry William Tottie var född i Jakobs församling i Stockholm den 28 oktober 1856, son till grosshandlaren och t. f. generalkonsuln i London H. R. Tottie och hans maka Amelie Ahlberg, som var bördig från Kalmar stift. Efter att hafva atnjutit undervisning vid Nya elementarskolan i Stockholm aflade han mogenhetsexamen därstädes 1875 och kom därpå som student till Uppsala, hvarest han ägnade sig åt teologiska studier och 1883 blef teologie kandidat. Han prästviges nu för tjänstgöring i ärkestiftet och hade åtskilliga prästerliga förordnanden i hufvudstaden. Såsom svenska kyrkans missionsstyrelsens ombud och sekreterare var han anställd ett helt årtionde (1883—93). I denna egenskap redigerade han Svenska kyrkans missionstidning samt företog under senare hälften af 1886 en inspektionsresa till de svenska missionsstationerna i Natal och Zululandet. Redan 1883 hade han företagit en studieresa till England, 1887 och 1892 följde sådana jämväl till Tyskland.

Under allt detta hade Tottie emellertid funnit tillfälle till en icke ringa vetenskaplig produktion. Den teologiska disciplin, hvaraf han närmast ägnade sig, var kyrkohistoria. En afhandling om "Jesper Svedbergs lif och verksamhet" förskaffade honom 1885 förordnande som docent i detta ämne och 1886 uppfördes han på andra rummet till professorsämbete i detsamma. Till monografien öfver Svedberg slöt sig ett par år senare jämväl en öfver 1600-talets andre store svenske psalmdiktare Haquin Spegel i hans egenskap af homilet och kateket. Detta be-tecknade, att Tottie numera riktat sina blickar på den praktiskt-teologiska lärostenen och hans följande skriftställarskap bär ännu mera vittne därom. Under namn af "Evangelistik" sökte han vetenskapligt bearbeta de ämnen, som stå i samband med den kristna missionen, och i "Handledning angående äkten-skaps ingående och upplösning" samt "Den prästerliga strafflagen" behandlade han kyrkorättsliga ämnen. År 1893 utnämndes han ock till professor i pastoralteologi vid universitetet i Uppsala. På denna plats verkade han framgångsrikt — särskildt må erinras om hans upprättande af ett teologiskt seminarium därstädes — tills han år 1900 af prästerskapet i Kalmar stift kallades till biskop, en kallelse, som af k. m:t fastställdes.

Med stor ifver grep sig den nye biskopen an med sin ämbetsgärning. Domkapitelsärendena handlades af honom med synnerlig skicklighet. En ny visitationsordning utfärdades redan 1901. Med allvar och kraft förrättade han visitationer i stiftets olika församlingar, inom hvilka han snart vann popularitet. Två prästmöten ha hållits under hans biskopstid, 1902 och 1909. Vid det förra handlade hans föredrag "Om kyrklig organisation" och han stannade i fråga om denna sak icke vid ord. "För att stärka medvetandet om behöfvat och betydelsen af en solidaritetskänslan burens samverkan i vår svenska kyrkas arbete inom hemlandet och på missionsfältet" kallade han nämligen i oktober 1906 intresserade präster och lekmän inom Kalmar stift till ett s. k. stiftsmöte i Kalmar, hvilket möte var det första i sitt slag i vårt land. Det var ock på hans förslag, som 1908 års kyrkomöte gjorde framställ-

ning till k. m:t om utredning, huruvida och i hvilken form ett mera aktivt deltagande och ett förökadt inflytande på det kyrkliga området skulle kunna beredas åt kyrkans lekmannamedlemmar.

Undervisningsväsendet inom stiftet, det högre såväl som det lägre, det allmänna såväl som det fackliga, hade i den aflidne biskopen en varm vän. Han hade plats i styrelserna för länets folkhögskolor ej mindre än i styrelsen för navigations-skolan i Kalmar och föreläsning-institutet därstädes tillkom på hans initiativ. Han följde med intresse äfven skolornas hvardagsarbete och hans högstämda eforaltal vid skola-slutningarne i Kalmar skola sent gå ur åhörarnas minnen.

Biskop Tottie besjälades i högre grad af intresse för allmänna angelägenheter äfven utanför sitt ämbetsområde och sattes jämväl i rikt mått i tillfälle att ådagalägga det. Under flera år nedlade han inom stadsfullmäktige i Kalmar ett högt skattadt arbete dels som vice ordförande, dels som ordförande. Hans samvetsgrannhet och oväl, hans stora arbetsförmåga och författningskänedom, den öfverlägsna klarhet och reda, hvarmed han här ledde förhandlingarne, minnas enligt ortspressens vittnesbörd ledamöterna med tacksamhet. Samma var förhållandet inom landstinget, där han ett par år hedrades med förtroendet att vara vice ordförande. Det var 1907 icke långt ifrån, att han äfven blifvit vald till länets representant i Första kammaren.

Af särskilda kyrkliga uppdrag, som anförtrotts honom, må erinras om, att han var ordförande i den kommitté, som hade att utreda frågan om dis-senters skattskyldighet till kyrkan, samt att han icke hann fullborda det förslag till ny evangeliabok, som han hade under utarbetande.

Hans familjs gamla förbindelser med England återspeglades hos Henry Tottie genom en stark dragning till detta land och dess kyrkolif. Vid det engelska världsepiskopatets konferens, den stora Lambethkonferensen, var också Tottie särskildt in-bjuden, och han var en af medlemmarne i den svenska kommission, som här med en stor engelsk delegation underhandlade om ett närmande mellan de båda landens kyrkor. I sitt framträdande erinrade biskop Tottie äfven om den engelske högkyrko-prästen med dennes omfattande humanistiska bildning.

I sjömansvårdskonferensen i London sommaren 1910 liksom i den samma år i Edinburg hållna världsmissionskonferensen deltog Tottie på grund af offentligt uppdrag.

Bland yttre utmärkelser, som kommo biskop Tottie till del, må här endast nämnas, att han vid jubelfästen i Uppsala 1893 mottog utnämning till teologie doktor, samt att han 1910 af universitetet i Cambridge kallades till juris doktor, hvilken höga utmärkelse framför allt torde böra anses som ett erkännande för det intresserade arbete, hvilket han som ofvan nämnt nedlagt på ett närmande mellan den engelska och den svenska kyrkan.

Biskop Tottie var gift tvenne gånger, första gången med Nanna Améen, dotter till direktör A. H. Améen på Ultuna, och efter hennes frånfalle 1900 med friherrinnan Hedvig Rappe, dotter till frih. Chr. Rappe på Strömsrum, som emellertid, äfven hon, borttrycktes af döden (1906), så att han vid sin bortgång var enkling.

Närmast sorjes han af två barn i det första äkten-skapet — sonen Carl, som är juris studerande i Uppsala, och dottern Astrid — samt af en dotter, Elisabeth, i det andra gifftet.

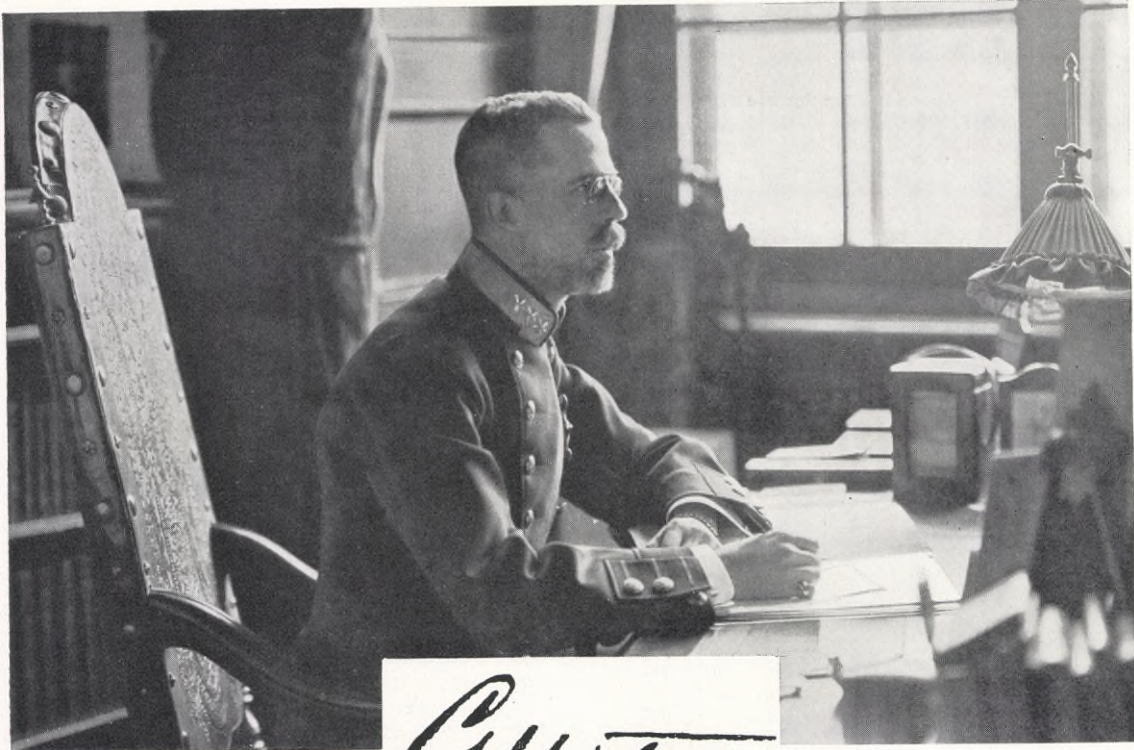

Foto. Tornman, Stockholm

Med anledning af, att konung Gustaf V den 16 d:s fyllde 55 år, återgifver H. S. D. i detta nummer hans bild. Måtte det förunnas hans majestät konun-

Gustaf

Med nådigt tillstånd taget för H. S. D.

gen att i ännu många år med samma konstitutionella samvetsgrannhet som hittills utöfva sitt konungsliga kall "med folket för fosterlandet".

Foto. Lamn, Stockholm.

KEJSAR WILHELMS REGERINGSJUBILEUM: Konungen och prins Eugen, iförda tyska uniformer, ankomma till Tyska kyrkan, där högtidlig gudstjänst hölls.

Källa: I mot Skiftersj-arna.

Kejsar Wilhelms 25-års regeringsjubileum

Under en tillslutning utan like från hela nationens sida, firade tyska rikets kaisare i dessa dagar sitt kvartsekeljubileum som Preussens konung och innehafvare af presidiet i tyska förbundsrådet. När kejsar Wilhelm för tjugufem år sedan gjorde sitt inträde i det europeiska monarkrådet, verkade det som en frisk ungdomsfläkt i en krets af åldringar. Vid sidan af en Victoria, en Franz Joseph, en Bismarck framträdde han med en ynglings temperamentsfulla vilja att göra sin personlighet gällande. Som åren gått, har han väl fått lära sig, att äfven monarker ha anledning att räkna med "objektets ondska", med nödvändigheten att inrätta sig efter gifna förhållanden, hvilka ingalunda foga sig efter "konungens vilja som högsta lag". Till gengäld har han smånogom utvecklat sina ideal till allt större likhet med mänsklighetens högsta. I sin utrikespolitik står han numera trots alla "pantersprång" som den store fredskejsaren, den värdige uppbararen af det heliga romerska rikets kejsares höga fridsstiftareuppgift. Och inat har han icke försummat att tid efter annan slå till ljud för liivets högsta sedliga makter, för gudsfruktan och familjelivets helgd, på ett sätt, som framkallat genljud icke blott inom den tyska nationen, utan bland jordens alla folk.

Ur denna synpunkt ligger det en viss universalitet öfver den hyllning, som nu kommer kejsar Wilhelm till del och uppriktig är helt visst den önskan, att det ännu länge måtte förunnas honom att föra spiran öfver den nation, som bildar den politiska tyngdpunkten på Europas fastland.

Amatörfoto.

JUBELDOKTORER VID PROMOTIONEN I UPSALA D. 31 MAJ: fr. v. biskop Uman, lektor Waldenström, biskop von Scheele och läroverksadjunkterna Östman och Lund.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverstens, Sölm. Gbg.

Doktorspromotionen i Upsala, akademiens största högtid, har i år erhållit ökad glans däraf att promotor haft att till jubeldoktorer kreera de ännu i livet varande filosofie doktorer som år 1863 erhöilo den akademiska lagern. Fästigheten, hvilken ägde rum den 31 maj, inleddes på traditionellt sätt med kanonsalut och klockringning, hvarefter promoveringen af jubeldoktorer och doktorer under

de svensk-engelska handelsförbindelserna och önskemål som stå i samband med den svenska exportens upphjälpande. Färdedeltagarne, af hvilka vi nämna redaktörerna H. Hedlund, K. Hildebrand, och Hj. Branting voro den 11 juni inbjudna till svenske ministern i London.

Bland de vid fästen närvarande märktes engelske utrikesministern sir Edward Grey.

sedvanliga högtidliga former försiggick i universitetets aula. Under tiden dånade kanonsaluten från Slottsbacken, två för hvarje jubeldoktor och ett för hvarje ny doktor. Efter uttåget ur aulan ägde studentkårens uppvaktningsrum för de på universitetstrappan samlade promovendi.

*

Ett antal framstående representanter för den svenska prässen hafva på inbjudan af svenska handelskammaren och medlemmar af svenska kolonien i London i dagarne besökt England närmast för att studera

Efter fotograf.

DE SVENSKA PRESSMÄNNEN I LONDON Grupp fotograferad framför svenska ministerhotellet d. 11 juni.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverstens, Sölm. Gbg.

1. INTERIOR AF UTSTÄLLNINGEN.

2. PREUS-SISKT ARBETE FRÅN 1400-TALET, skänkt af Carl XII till pastor präpos John Sandman och af denne till Borås 1705. Tillhör Borås.

4. NORD-TYSKT ARBETE med 6 ovala emaljplattor framställande scener ur Kristi pinas historia. 1600-talets senare del. Tillhör Tädene.

3. GRAFKALK funnen under golvet i Skara domkyrka i biskop Adalvard d. ä:s graf (död under 1000-talets senare hälft). Naturlig storlek.

Foto. Hermansons eftertr., Skara.

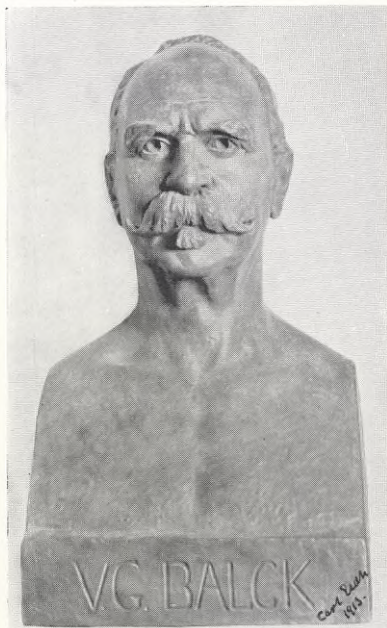
För att högtidlighålla sitt 50 årsjubelium har *Vestergötlands fornminnesförening i Skara* anordnat en utställning af de rika skatter kyrkokärl i guld och silfver, som församlingarne inom Skara stift äro ägare af. Öppningshögtidligheten, som ägde rum den 11 juni och förrättades af ordföranden i den jubilerande föreningen, f. landshöfdingen C. A. Sjöcrona, öfvervars af bl. a. stiftets biskop dr: Hj. Danell, landshöfdingarne De Geer och Husberg, riksantikvarierna Montelius och Salin m. fl.

Utställningen, som omfattar 220 nummer: kalkar, oblataskar, vinkannor, dopfat, brudkronor, ljusstakar, m. m. är synnerligen representativ och utgör i kulturhistoriskt hänseende en lika trogen som intressant återspeglning af det kyrkliga konsthandværkets utveckling i vårt land från medeltiden fram till våra dagar.

Förnya kvartalsprenumerationen å H. 8. D. före juni månads utgång för undvikande af afbrott i tidningens regelbundna expediering.

5. KANNA skänkt af Jakob Månsson sadelmakare och Kristin Olofsdotter anno 1696. Tillverkad vid midten af 1600-talet i Augsburg. Tillhör Ullervads kyrka.

H. 8 D^{ns} STOCKHOLMSFOTOGRAF.
V. G. BALCKS BYST TILL STADION:
Den af skulptör C. Eldh på anonym be-
ställning modellerade bysten, 95 cm. hög,
afsedd att uppsättas i Stadion.

lunda fick mottaga den ryske tsarens praktfulla hederspris. Vår bild framställer den lycklige vinnaren med den stora dyrgripen i famnen.

Den för sin våghalsiga djärfhed kände franske flygaren *Brindejonec des Molinais* företog den 10 juni under de mest vanskliga förhållanden en luftfärd Paris—Berlin Warschau, den längsta sträcka, som hittills någon flygare tillryggalagt på en och samma dag.

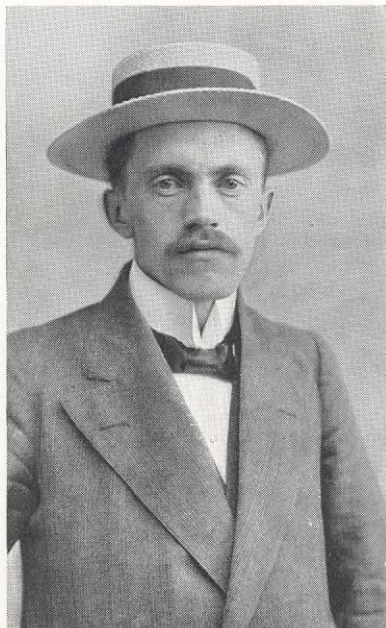
Brindejonec startade kl. 3,55 f. m. under häftig storm (15 sekundmeter) från Ville-coublay vid Paris, landade kl. 7 f. m. i Wanne. c:a 500 km. från utgångspunkten och fortsatte kl. 9,45 färden till Berlin. Vid 12-tiden på middagen observerade de

Söndagen den 15 juni hölls å Stadion en generalmönstring af våra idrottsmän för utseende af representanter till de stundande engelska mästerskapstävlingarne och de beramade matchen med London Athletic Club. De uppnådda resultaten gäfvö vid handen att vi med tillförsikt kunna motse de stundande kraftmätningarne särskildt i lopp, kast och långa löpningar; i de korta loppen däremot torde striden bli de våra allt för hård.

Vi samma tillfälle företogs på grund af amerikanaren Thorpes diskvalifikation förnyad utdelning i Olympiska spelens tiokamp, hvarvid svensken *Wieslander* så-

H. 8 D^{ns} STOCKHOLMSFOTOGRAF.
WIESLANDER, med det honom, efter Thorpes diskvalifikation, tilldelade ryske kejsarens olympiska pris i 10-kamp.

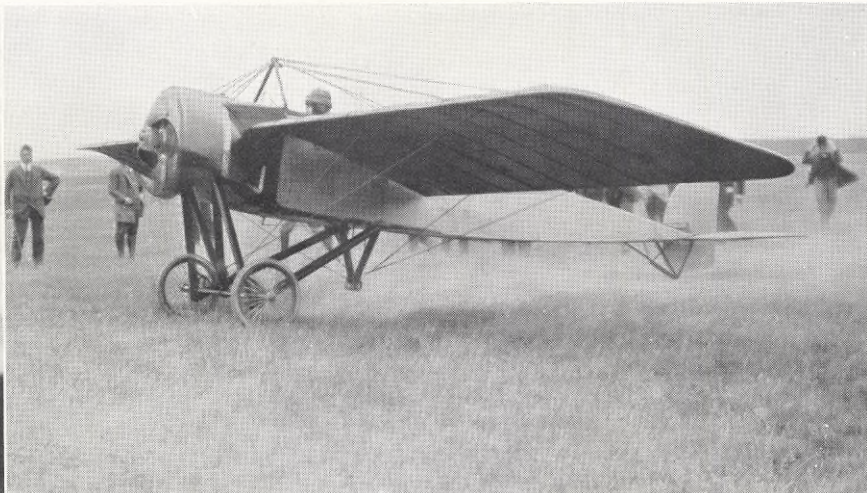

H. 8 D^{ns} STOCKHOLMSFOTOGRAF.
G. B. STRÖMBERG, amanuensen vid Stockholms observatorium, hvars statistiska temperaturberäkningar väckt utomordentligt uppseende och intresse. (Text å sid. 608).

på flygplatsen Johannisthal samlade tyska flygarna, hvilka själfva för dagen icke vägat någon uppstigning, Brindejonecs lilla endäckare på 1,500 meters höjd, kastad som en boll än åt höger än åt vänster af de våldsamma vindstötarna. Pilsnabbt sköt aeroplanet ned mot jorden och landade utan missöde kl. 12,04. Uppehållet i Wanne frånräknadt hade Brindejonec på något mer än sex timmar tillryggalagt sträckan Paris—Berlin, för hvilken expreståget behöfver 17 timmar.

Trots alla de tyska flygarnes varningar steg Brindejonec under rykande storm (19 sekundmeter) upp från Johannisthal kl. 3,45 e. m. och satte kurs på Warschau med landning där kl. 1/2 8 på aftonen. Flygaren var vid framkomsten ytterligt utmattad.

Färden skedde i medvind.

Efter fotograf.
BRINDEJONC DES MOLINAIS, den djärfve franske flygaren som, delvis i full storm, på en och samma dag flög rekordsträckan Paris—Berlin—Warschau. — Fotona tagna å flygplatsen Johannisthal (Berlin) vid starten till Warschau.

Klucht: Kom. A.-B. Bengt Sjuveersparre, Skinn-Gbg

OTELLETS stora matsal var full af gäster. Vaktmästaren som kände igen mig, skaffade mig dock ett fönsterbord. Jag beställde min middag och tänkte:

— Huru nytt! Framför mig ligger det stora hafvet, icke en torr, grå hustänga, och rundt om mig sorla nya, glada människor. Jag vände mig om och såg ut öfver rummet. De snöhvita borddukarne lyste, glasen klingade och pratet steg och föll men stannade aldrig. Damerna voro icke elegantare än dem jag sett i staden, men vackrare. Solen hade brynt deras armar och ansikten. Och ändå buro de stora bredskyggiga hattar till skydd mot solen.

Hafsbrisen gled in genom de stora öppnade fönstren, i djupa andedrag drog jag in den friska salta luften:

— Denna vecka måste du begagna väl. Om några dagar skall du vara brun som de andra, hvad man skall undra då du kommer tillbaka.

Vaktmästaren serverade och frågade:

— Doktorn bor på hotellet?

— Nej, här var fullt. Jag har hyrt Henrikssons lilla rum. Där är mycket treffligt.

— Hos Henriksson? Hos bagarn?

— Ja. Passar inte det?

— Jag vet ingenting. Men Henriksson —

Efter middagen gick jag ut på terrassen. Hafvet låg blankt och stilla. Den ljusblå röken från herrarnas cigarrer steg rätt upp. Musikkapellet spelade en af de sista slagdängorna från Kontinenten och vid bordet bredvid sjöng man med i refrängen. Det var en samling unga herrar och damer. De drucko kaffe och likörer ur små slipade glas som skimrade i solen.

— Om jag kände dessa människor, tänkte jag, blef min vecka förstörd. Jag är glad —

En af de unga herrarna hade rest sig och kom fram till mig. Det var Alexander.

— Jag hade inte väntat att få se dig, sade jag. Jag för hit nästan för att slippa se dig.

— Jag såg dig redan i matsalen sade Alexander. Du såg mycket rolig ut i din ensamhet. Jag har för längesedan presenterat dig för alla de där tokiga människorna som jag träffat här nere. De kommer att bli dina bästa vänner.

— Nej: sade jag, allvarligt, jag har rest hit för att hvila efter en vinter med dig. Drag dig tillbaka. Lyft på hatten och säg: förlåt, jag misstog mig! Och låt oss inte träffas på en vecka.

— Var bor du?

— Hos Henriksson. Jag ångrade att jag nämnde adressen.

— Hos bagarn! Det kan man inte!

— Hvarför inte det?

Alexander reste sig och ropade till sitt sällskap:

— Han vill hellre att vi sitter hos honom!

— Bravo! Utmärkt! Vi kommer! svarade alle-sammans och på ett ögonblick var jag "en af dem".

— Är det sant, sade en ung dam med ganska äkta guldgult hår, att ni bor hos den där Henriksson?

— Ja, sade jag, kan ni tänka er något så hemskt, jag bor hos Henriksson. Och säg mig nu en sak i förtroende: hvad har man egentligen emot Henriksson?

Min dam svarade icke. Hennes ögon omslöt Alexander som med glaset sträckt mot solen deklamerade något mycket barnsligt och dumt.

Tiden gick. Jag såg på min klocka. Hon var

redan half tre på morgonen. Jag reste mig. Alexander såg min afsikt och ropade:

— Gå hem? Gå hem till Henriksson!! Vi följer dig! Alla kamrater!

Henrikssons lilla gård låg alldeles för sig själf utanför den egentliga byn. Med det eleganta badhotellet hade den ingenting att skaffa. Huset bestod blott af en våning. På nedre botten hade Henriksson sitt bageri och innanför det bodde han själf. Hans två gesäller hade sitt rum på andra sidan bageriet och en trappa upp låg mitt lilla rum.

Hela sällskapet stannade ett stycke framför huset och Alexander sade:

— Här bor han! Här bor han och Henriksson!

Det var ljusst som på dagen, gryningen steg redan i öster, det lilla huset låg tyst och stilla; vid ena knuten blommade en svérnhäck.

Framme på gården stod Henrikssons vagn, en stor långvagn, på hvilken han körde sitt mjöl från stationen. Den var ännu vit af damm och några tomsäckar lågo öfver skacklarna.

Vi hade närmast oss gården då Alexander sade:

— Vi ska göra något åt Henriksson! Vi ska sätta upp hans vagn på taket!

— Godnatt, sade jag. Tack för i afton! Det har varit mycket treffligt!

Vi skrufvade sakta sönder vagnen. Det gick lättare än jag trodde. Jag kröp upp på taket och man räckte mig hjulen. Alexander kom upp och vi arbetade i vårt anletes svett. Jag kände mig tio år yngre. Vi fingo upp hela vagnen på taket och jag och Alexander satte ihop den. Huset var tyst. Ingen vaknade.

Vagnen stod på taket, lika lugn och allvarlig som den ståt på marken. Tomsäckarne lågo på skacklarna. Alexander klättrade ned och jag gick in i mitt rum. Öppnade sakta fönstret. Morgonluften slog in och lekte med gardinen. Jag såg ut och viiftade åt sällskapet, som tyst, på tå, smög sig bort till hotellet.

Jag gick till sängs och somnade med ett leende, men i drömmen kände jag den stora långvagnen på mitt bröst och hjulen snurrade rundt, rundt.

Henriksson var en medelålders, groft byggd man med ett allvarligt, nästan tänkande huivud mellan två breda axlar. Vi träffades endast några gånger, då jag gick ut, aldrig då jag kom hem. Den stora vagnen stod åter på sin plats och tomsäckarna lågo som förut på skacklarna.

Då min vecka var slut reste jag. Jag fick in notation på mitt rum. Där stod:

An. *Lochi* för en vicka ..... 20 kr.

— Det är inte alldeles rätt, sade jag till tjänstflickan. Och så skref jag till:

Nedtagning af en vagn från ett tak... 10 kr.

Och så lämnade jag 30 kr.

Flickan kom tillbaka, lämnade tiokronesedeln och sade:

— Herr Henriksson hälsade och sa' att när doktorn inte tog något för uppsättningen af vagnen så vill han heller inte ta något för nedtagningen.

På vägen till stationen sade jag till skjutskarlen:

— Hvad har Henriksson gjort för något?

— Han har suttit inne 3 år för förfälskning och bedrägeri.

— Kunde tro det, svarade jag, det var en af de hederligaste karlar jag träffat på.

JORDSKREDET VID JONSERED.

TOTALVY ÖFVER OLYCKSPLETSEN SAMT VYER ÖFVER DEN BRUTNA BANLINJEN OCH LANDSVÄGEN.

Foto. Backlund, Göteborg.

Den öfversta bilden är tagen från den yttersta kanten af den sjunkna landsvägen, med den genombrutna järnvägsbanken på motsatta stranden af den genom raset nybildade viken. I vattnet t. h. synes taket af den sjunkna banyaktstugan.

Foto. Clason, Göteborg.

INVIGNINGEN AF DEN NYA LYSEKILSBANAN.

Foto. Ekstrand, Lysekil.

INVIGNINGEN AF BANSTRÄCKAN LYSEKIL—SMEDBERG vid Lysekils järnvägsstation den 15 juni.

Kliché: Bengt Sjöversparre.

Foto. Waagsbøe, Sundsvall.

DEN FÖRÖDANDE BRANDEN Å ÖSTRANDS ÅNGSÅG OCH BRÄDGÅRD, tillhöriga Skönviks aktiebolag.

Kliché: Bengt Sjöversparre.

Bohusläns första tvärbana, Lysekil—Smedbergs-linien öppnades den 14 juni för allmän trafik. De till invigningshögtidligheten inbjudna samlades under förmiddagens lopp vid Munkedals station, därifrån fästtåget sedan vid tolf-tiden utgick. I färden deltog länets höfding, frih. Lagerbring, landstingets vice ordförande kammarherre Eric Hallin, järnvägsstyrelsens ordförande konsul Lysell, landstingsmän, stadsfullmäktiges i grannstäderna ordförande, representanter för statens järnvägar m. fl. Vid stationerna, hvilka alla kläddes i fästskrud, voro stora folkskaror samlade, bringande vid de platser, där tåget gjorde uppehåll, landshöfding Lagerbring en varm hyllning. Kl. 1/2 3 anlände fästtåget till Lysekil, där sedan invigningen, förrättad af landshöfding Lagerbring, ägde rum.

En våldsam eldsvåda utbröt den 13 juni vid det i Sundvallstrakten belägna Östrands sågverk tillhörigt Skönviks aktiebolag. Såväl själva sågen som större delen af brädgården blefvo lågornas rof. Böckerna från sågverkskontoret lyckades man rädda genom att kasta dem i en brunn. Det brunna uppgifves vara försäkradt för 1,300,000 kronor.

DE AF DET KOLLIDERANDE GODSLOKOMOTIVET SKADADE BOGGIEVAGNARNA.

Natten til den 10 juni inträffade på *Katrineholms station* ett tågmissöde af ytterst svårartad natur, ehuru, som genom ett under, ingen människa därvid kom till skada.

Då nattsälltaget från Stockholm till Göteborg strax före kl. 12 med saktad fart gled in på stationen, påkördes det från sidan af det fränkopplade lo-

Foto. Cederin, Katrineholm.

Klische: Ernst Silfverparra.

komotivet till tåg 414 från Norrköping, hvilket nyss förut anländt och hvars förare, Hvasser, utan att invänta vederbörlig signal därom, förde sin maskin ut till stallarne. Vid kollisionen blefvo flera af snälltågets vagnar mycket svårt ramponerade.

Ansvaret för olyckan drabbar uteslutande lokförare Hvasser hvilken äfven öppet vidgätt sin skull.

Ett fruktansvärdt järnvägsras, det största och mest förödande som förekommit i vårt land inträffade den 14 juni på Västra stambanan mellan Jonsereds station och Aspens hållplats. Järnvägslinien går här jämnsides med landsvägen fram i en starkt svängd kurva utmed en bukt af sjön Aspen. Arbetet med framdragandet af dubbelspåret från Göteborg till Alingsås hade hunnit till denna punkt, och man var sysselsatt med att bygga en viadukt, en åtta meter hög stenbank, för det nya spåret öfver den gamla linien. Grunden på den ifrågasvarande platsen, bestående af blålera och af gammalt känd som mindre pålitlig, har tydligen icke kunnat motstå det oerhörda trycket från de väldiga stenmassorna utan brakts i glidning. Dagarna närmast före olyckan hade man förmärkt en viss skruvning i stenvallden, den 14 juni på middagen blef denna skruvning starkare, och strax efter det att Alingsåståget n:r 314, som går från Göteborg kl. 3: 05, passerat platsen, hördes plötsligt ett starkt underjordiskt dan, marken braktes i gungning, telegraf- och telefonstolpar välte omkull, järnvägsskenorna sprungo sönder och hela strandområdet, c:a 150 meter långt och 100 meter bredt, gled med järnvägssvalvar, landsväg, en banvaktsstuga, åkrar och ängar ned mot sjön och försvann i djupet. Vid olycksplatsen befann sig vid tillfället tre personer, af hvilka en grindvakterna och en banvakt

(Forts. å sid. 608).

JONSEREDSRASET. Den man som under jordbruksarbete öfveraskades af raset och drogs med i djupet, hvarur han dock lyckades rädda sig. Stugan han bodde i hotades af nya ras och utrymdes.

Foto. Pichasand, Göteborg.

Klische: Ernst Silfverparra.

E. W. HOWARD. St. Brittanniens och Irlands nya sändebud vid svenska hofvet. Ögonblicksbild tagen på vägen till första audiensen hos konungen.

Konungen mottog den 13 juni i högtidlig audiens på Stockholms slott den nyutnämnde engelske ministern *mr Esme William Howard* Excel-lensen Howard, som under de senaste åren innehafvt den engelska ministerposten i Schweiz, har där i likhet med sin gemål, lady Howald, f. prinsessa Giustianio-Bandini tillvunnit sig lifliga sympatier.

Turkske storvesiren *Mahmud Schefket pascha*, blef den 11 juli i Konstantinopel, då den af honom begagnade bilen af pågående gatuarbeten hejdades i en gaturkorsning, öfverfallen af fyra personer och nedskjuten af dem. En af at-

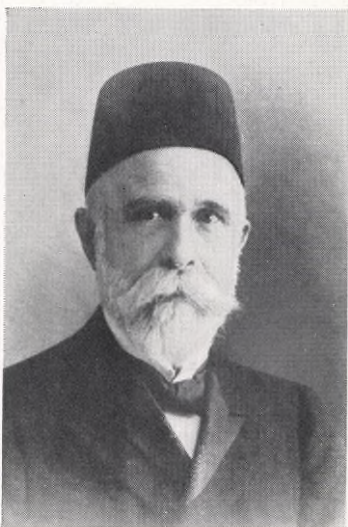
tentatsmännen, en viss Topal Tewfik, häktades nästan omedelbart och hans medbrottsslingar närmast följande dagar. Attentatet anses vara det första ledet i en vidt utgrenad, mot ungturkiska kommittén riktad sammansvärjning.

Mahmud Schefket pascha, som vid sin död var inemot 60 år gammal, ägnade sig som ung åt militäryrket och var på sin tid en lika hängifven som begåfvad lärjunge till den tyske omskaparen af det turkiska härväsendet, fältmarskalk von der Goltz. Senare kom han som guvernör till Yskyb och därefter

KONUNG KARL XI AF SVERIGE (*Lord Newry*) VID DEN STORA VERSAILLES-FESTEN I LONDON. Damen är *mrs Brougham* som rysk hofdam.

ningen, trädde åter i den politiska förgrunden vid statskuppen d. 23 jan. i år, efter hvars genomförande han öfvertog storvesiratet.

PRINS SAID-HALIM den nye storvesiren.

till Saloniki som befälhafvare öfver den här förlagda armékären. Det var i denna sin egenskap han år 1909 i spetsen för en betydande truppstyrka marscherade mot Konstantinopel och ointetgjorde sultan Abdul Hamids anslag mot den året förut införda konstitutionella författningen. Mahmud Schefket pascha, som 1912 drog sig tillbaka till privatlivet från den af honom innehafda krigsministerbefatt-

MAHMUD SCHEFKET PASCHA, den ny-ligen lönmördade storvesiren.

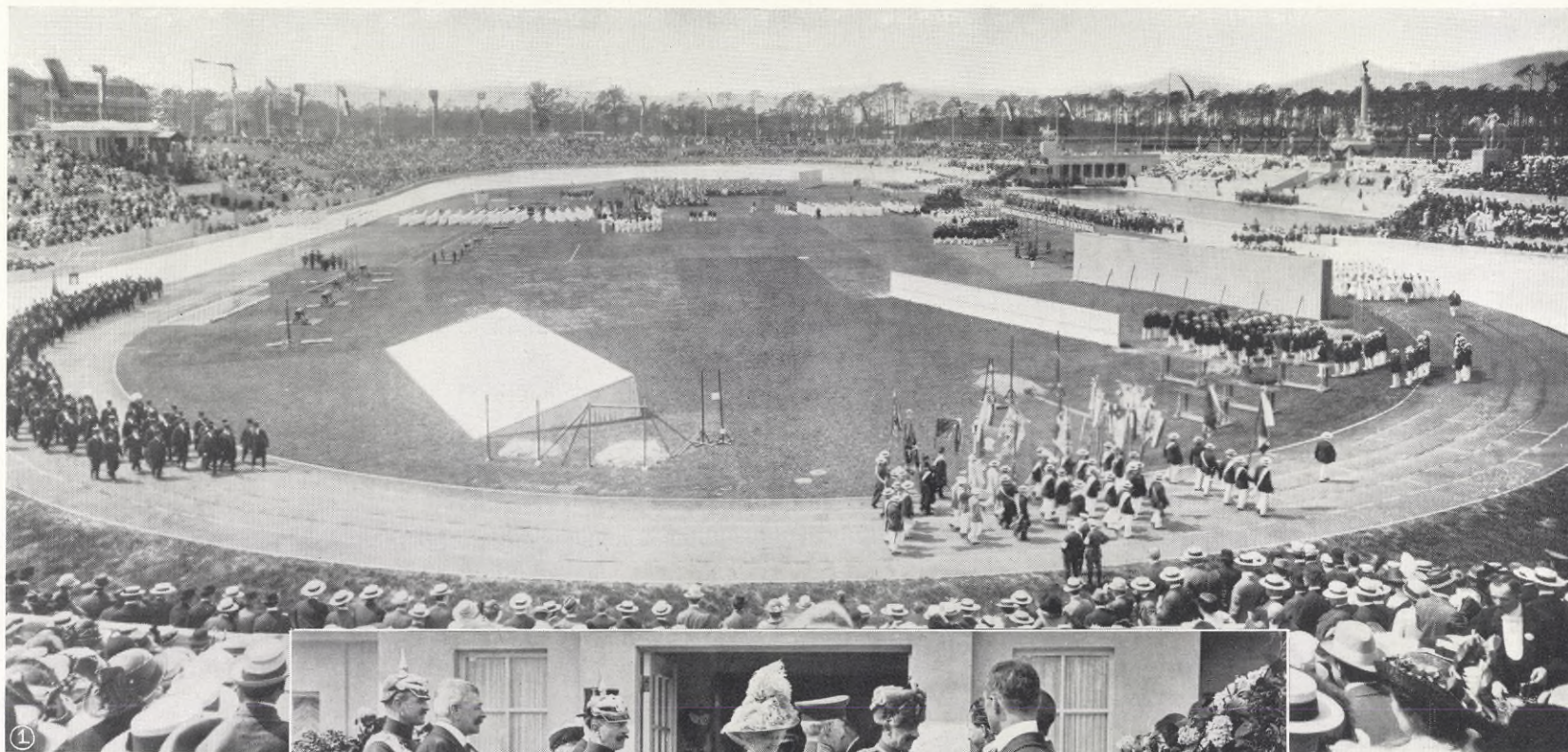

GRAFVE ETIENNE TISZA, Ungerns nye konseljpresident.

Genom en irade har turkiske utrikesministern den egyptiske prinsen *Said Halim* utnämmts till storvesir. Öfriga ministrar kvarstå.

Den nye storvesiren är ordförande i ungturkiska kommittén och en af de mera framträdande politiska personligheterna i Turkiet. Han anses som en klok och rättänkande man, dock utan mera betydande statsmannabegåfning.

INVIGNINGEN AF DET TYSKA STADION.

①

1. TOTALVY ÖFVER STADION I BERLIN INVIGNINGS DAGEN D. 8 JUNI.
2. KEJSARPARET.

Bilderna 3 o. 4 måste, ehuru redan klicherade, uteslutas tillförlie vid pressläggningen inströmmande senaste nyhetsmaterial.

Under brännande sol, fladdrande fanor och klingande spel invigdes den 8 juni i närvaro af kejsar Wilhelm det nybygda tyska Stadion i Grunewald utanför Berlin.

②

Därvid defilerade inför kejsaren 30,000 repräsentanter för de tyska turn- och idrottsföreningarne. Denna defileringsformade sig till en storartad kejsarhyllning som sålunda kom att utgöra inledningen till den lysande rad af hyllningsfester som nu en tid komma att pågå med anledning af kejsarens 25-årsjubileum.

Det tyska Stadions yttre

kan icke i arkitektonisk skönhet täfä med det svenska, nedgräddt som det är i jorden, men dess inre verkar genom sina större dimensioner storslaget i synnerhet när åskådarplatser och banor visa ett lika rörligt lif som vid invigningen.

Tillkomsten af Berlins nya Stadion har för tysk idrott en betydelse som knappast kan öfverskattas, dels emedan idrottsmännen här fått en idealisk samlings- och träningsplats, men äfven därför att idrotten i alla länder är högeli-gen ekonomiskt beroende af det intresse den stora publiken visar den. Det lider nämligen intet tvifvel att det tyska Stadion i likhet med det svenska skall visa sig ega stor dragningskraft som ett nytt centrum för berlinarnes såväl idrotts-som nöjeslif.

Med kännedom om tysk grundlighet och den nu pågående allmänna upprykningen af den tyska idrotten kan man säkert förutspå att konkurrensen på denna nya vädjobana år 1916 kommer att bli skarpare än någonsin förr. G. Å.

Efter fotografier.

5. TYSKA STUDENTER OCH 6. SPORTSMÄN HYLJA KEJSAREN I SIN LOGE.
7. SIMBASSINEN I STADION.

Kliche: *Imig SU/veorgarre.*

Sedan någon tid tillbaka hafva under tsarfamiliens deltagande i ett antal ryska städer firats en rad lysande fästligheter till högtidlig-hållande af *Romanovjubiléet*. I fästligheterna som började i Nisch-nij-Novgorod och fortsattes i Jaroslaw och Kostroma, Romanov-ättens vagga, samt afslutades i Moskva, hafva deltagit äfven prins Wilhelm och prinsessan Maria.

TSAR-FAMILJEN
HÅLLER HÖG-
TIDLIGT INTÅG
GENOM DEN RÖ-
DA TRIUMFBÄ-
GEN I MOSKVA
DEN 8 JUNI

Mellerst:
TSAR-FAMILJEN
(X) I FESTPRO-
CESSIONEN
TILL USPENSKY
KATEDRALEN I
KREML. Här och
å nedanstående bild
synes den lille tron-
följaren baren.

Nederst:
TSAREN, TSAR-
EVNAN OCH
TRONFÖLJAREN
INFÖR FOLK-
MASSORNA I
KREML.

EFTER ORIGINALFOTOGRAFIER.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

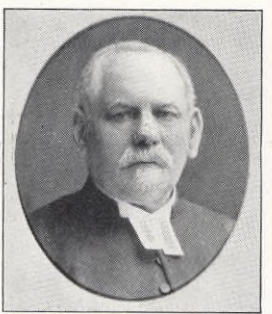
* Data å nästa sida.

P. G. FLOBERG.
F. d. Länsveterinär. — Göteborg.
80 år 14 Juni.*

T. CHRISTELL.
F. d. Stadsläkare. — Bettna.
75 år 21 Juni.*

J. P. ODIN.
Kyrkoherde. Kontr.-pr. Teol.d.r.
Gottlands Hesselby.
75 år 16 Juni.

C. O. ROTH.
Konseruator. — Stockholm.
50 år 6 Juni.*

O. M. E. OLDBERG.
F. d. Kommandör. — Sthlm.
75 år 21 Juni.*

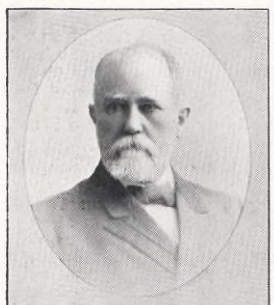
W. A. VON HOFSTEN.
Kabinettskammarh. — Sthlm.
60 år 11 Juni.*

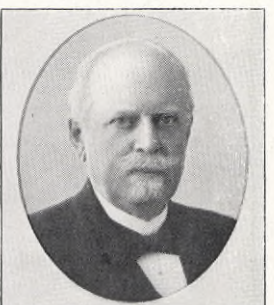
J. S. F. J. HAMILTON.
Grefve. Godsegare. — Lyckås.
55 år 16 Juni.*

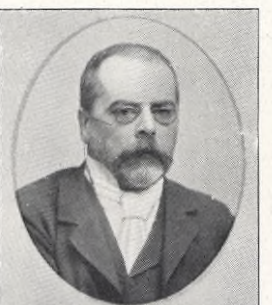
R. G. E. M. VON ROSEN.
Grefve. Nytn. öfverste o. chef
för Smålands husarreg.*

K. M. LINROTH.
Generaldirektör. — Stockholm.
65 år 20 Juni.*

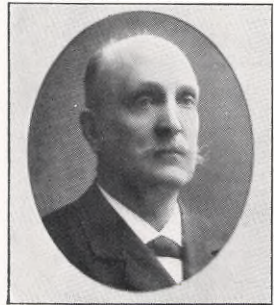
K. M. LINDEBERG.
Öfvedirektör. — Stockholm.
65 år 24 Juni.*

C. O. MONTAN.
F. d. assessor. V. domstolspres.
Alexandria. — 60 år 24 Juni.*

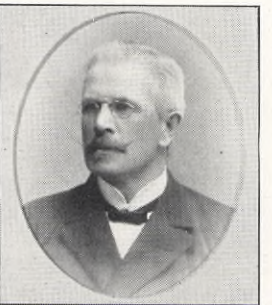
A. E. KLINTIN.
Disponent. — Falun.
Nytn. disp. för St. Kopparb.
Bergsl. A.-B.*

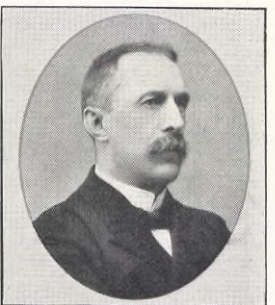
G. H. WIESLANDER.
Major. Domänintendent.
Vexjö. 65 år 10 Juni.

C. A. FUNDIN.
Stationsinspektör. — Heby.
65 år 9 Juni.*

E. H. WÄHLSTEDT.
Maskininspektör. — Östersund.
60 år 6 Juni.*

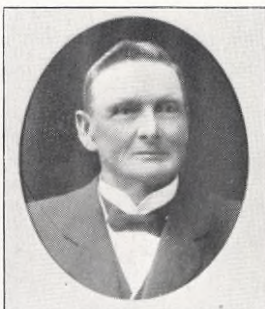
K. A. A. THAM.
Rektor — Hernösand.
55 år 21 Juni.*

* Data här nedan.

C. G. BJÖRQVALL.
Fabrikör — Stockholm.
80 år 11 Juni.*

C. OLSSON.
Sågverksägare. — Hyttan,
Glafva. — 70 år 14 Juni.*

P. A. WALLER.
Ingenjör. — Stockholm.
65 år 11 Juni.

H. G. P. ÖHNGREN.
v. Konsul. Örnsköldsvik
60 år 7 Juni.*

PER GUSTAF FLOBERG. Vet. ex. 61, anst. v. Hoiva distr. s. å., läns-
vet. i Göteborg. o. Boh. I. 74—73. Led. af k. komm. f. undersökn. af mul.-
o. klöfsjukan i Skåne 94.

TRULS CHRISTELL. Stud.-ex. 57, med. lic. 67, prakt. läk. i Trelleborg
s. å., stadsläkare derst. 90—04. Sedan dess bositt å Dalby gård i Sö-
dermanl.

OSCAR ROTH. Skötte redan 82—88 sin faders, konservatorn v. Lunds
univ., beaktning; anst. v. Karol. inst. 88—94, sedan sistn. är konservator
v. Stockh. högskolas zootom. inst.

EDVARD OLD BERG. Sek. löjtn. v. K. Flottan 61, kommandör 95, aisk.
96. Tjenstgi. v. sjökartverket 64—93, chef derst. 93—08.

WILHELM VON HOFSTEN. U.-löjtn. v. Svea Låg. 75, afsk. fr. reg. ss.
kapten 03, kammarherre 04, kabinettskammarherre h. konungen 08.

JAMES HAMILTON. Stud.-ex. 77, eger Lyckås gods i Jönk. l. samt
Hällered o. Hulta i Elisb. l. Ord. i Hushålln.-sällsk. sedan 03, ord. i styr.
f. länets frökoutr.-anst. o. kem. stat. sedan 03, v. ord. i län. Verket, styr.
sed. 03, styr.-led. i Svalövis utlösesfören. sed. 1900; v. ord. o. verkst. dir.
i Jönköp.—Gripensb. jernv.-a.-b. sedan 93, led. af k. Jernvägsrådet sedan 08.

REINHOLD VON ROSEN. F. 65, u.-löjtn. v. Liåg t. h. 86, löjtn. v. gen.-
stab. 97, major derst. 06, öfverstelöjtn. v. Liåg t. h. 10, i dagarne utnämnd
t. öfverste o. chef i Smål. husarreg. Tjenstgi. i eng. armén 04, i franska
11. Led. af fältdräktkomm. o. fälttelegr. komm. 01—10, sekr. i krigsvet.
mil. fören. K. H. S. 99—04, ord. 06—08. Led. af red. i Krigsvet. akad.
tidskr. led. af K. Krigsvet.-akad. Led. af Stockholms stadsfullmäktige 11.
Styr.-led. i a.-b. Idrottsparken, i Idrottscentr.-fören., hed.-led. af Stockh.
fälttidl. Synnerligen framstående utöfvare o. befrämjare af idrott. Eger
godset Fituna.

KLAS LINROTH. Stud.-ex. 68, med. dr. 79, sundh. insp. i Stockholm 81,
förste stadsläkare derst. 82—98, professors n. h. o. v. 91. Led. af komm.
ang. inr. af stadsmed. anst. 97—99. Gen.-direktör o. ord. i K. Medicinal-
styr. 98, ord. i komm. ang. k. medicinalstyr. omorgan. 08. Led. af dir. öf-
ver Stockh. hosp. 83—98, led. af öfverstyr. i Stockh. folkskolor 91—98,
led. af dir. öfver Gymn. centr.-inst. 96—04, led. af öfverstyr. i kon Oscar
II:s jub.-fond sedan 01, ord. i dir. öfver Allm. enke- o. pup.-kassan sed.
05. Förf. i medicin o. hygien. Led. af K. Vet. soc. i Upsala af K. Vet. akad.
Hedersled. af Sv. Läkarsällsk. 03. Biografi o. hels. portr. i årg. IV: 39.

KARL LINDBERG. Fil. dr. 75, doc. i matem. 76; stud. v. univ. i Göt-
tingen o. Berlin 78, assist. v. juster.-byrå 79, byråing. v. finansdep. kontr.
o. juster.-byrå 90, öfverdirektör o. chef i kontrollstyr. 09 (till 07). Led. af
K. Landtr. akad., led. af hvitbetsockerbeskattn. o. malttr.-beskattn. o.
brännvinsförsäljn.-komm. 91, 01, 09; led. af dir. i Blindinst. 11, styr.-led. i
Stockholms Brandförsäkr.-bol. i löseg. 96, liförsäkr.-a.-b. Nordpolen,
öfverskörsäkr. a.-b. Skandinaviens, ord. i Nödhjelpskassan, De blinda
fören. Led. af Patr. sällsk. förvaltn.-utsk. Utgivnit läroböcker i fysik.

CARL MONTAN. Jur. kand. 82, v. häradshöfd. 84, assessor i Sv. hoir. 92—95,
led. af internat. domst. i Egypten 01, v. president 10 Sveriges saktör. v. skil-
jedomst. om Svensk-norska sjögränsen 08—09. Medarb. i Stockh. Dagbl.
78—95, dess red. 95—01.

EDVIN KLINTIN. Stud.-ex. 89, afg. fr. Göteborg. hand. inst. 90, tjenstgi. i
St. Kopparbergs bergsl. a.-b. sedan sistn. år, led. af dess styrelse 11, i
dagarna utnämnd t. disponent i det stora bolaget efter afgångne dispen-
tenten E. J. Ljungberg.

CARL AUGUST FUNDIN. Elev v. Stat. jernv. 66, stat.-insp. 84, v.
Heby stat. sedan 1900. De senaste 30 åren jemväl poststat.-förestånd.
Led. af komm.-nämnd o. skolråd, Svenska statsbanornas, till tjenstearn o.
ännu i tjänst varande, nestor.

HENRIK WÄHLSTEDT. Afg. fr. Tekn. elem.-skol. i Norrköping 75, ef-
ter tjenstgi. v. verkstad o. ensk. jernv. anställd v. Stat. jernv. 85; maskin-
inspektör 95. Led. af besigt.-nämnden i pass. fartyg i Jemt. l. 97, ord. i
04; led. af styr. i tekn. aftonskol. 06, led. af byggn.-nämnden 07.

KARL THAM. Stud.-ex. 74, afg. ex. fr. Tekn. högsk. 78, fil. kand. 81,
fil. lic. 85, lektor v. tekn. elem.-skol. i Örebro 87, rektor v. tekn. elem.-
skol. i Hernösand sedan 01. Led. af Hernösands stadsfullmäkt. sedan 07,
v. ord. sedan 10; led. af drätselkamm. 09—12, v. ord. 10—12; led. af byggn.-
nämnden, led. af styr. i 7 distr. döftumskola, led. af styr. i elem.-lärov.
i Ål, studierektor sedan 11, Landstingsman sedan 10.

CARL GUSTAF BJÖRQVALL. Kakelfabrikant i Stockholm. Har varit
skolråd i 37 år, led. af fattigv.-nämnd 36 år, kyrkofullmäkt. 10 år, led. af
tax.- o. präfn.-nämnd 10 år; skattmästare i "De fattiges väner" i 41 år,
hög frimurare, direktionsmedl. i Timmermansorden m. m.

CARL OLSSON. Framstående befrämjare af nordsvensk hästafvel,
ord. i Gillbergs hushållsgille, mångårigt ombud i hushålln.-sällsk. i länets
hästprem. nämnd. Mångårig komm.-man, landstingsman.

HENRIC ÖHNGREN. Egnade sig åt köpmannyrket, etablerade egen af-
fär i Örnsköldsvik hvilken sedan öfverlätts. Synnerligen framstående kom-
munalman i sin stad: rådmän 94—98, ord. i drätselkamm. o. stadsfullmäk-
tige, led. af skolråd, styr.-led. i Vesternorr.- o. Jemt. stadshypoteksfören.,
led. af centralstyr. i Hernösands E. bank, samt sedan 11 direktör i dess
aid.-kontor. Landstingsman sedan 99, led. af Riksd. A. K. 98—05.

Forts. fr. sid. 602.

lyckades springa sig till räddning, hvaremot den tredje, fa-
brikarbetaren Johan Johansson, som på ett af fälten sysslut
med ogränsning, rycktes med ned i djupet. Efter några kul-
lebyttor i det våldsamt upprörda vattnet fick dock Johanson
fått i en bjälke och bärgades sedan tämligen välbehållen i
land.

Nässtötet som var 4—5 minuter försenadt kom nu med full
fart rusande mot lycksplatsen och skulle med mängden af
passagerare varit räddningslöst förloradt, om icke lokföraren i
sista stund fått sikte på de fallande telegrafstolparne och de
i solen glittrande afbrutna järnvägsskenorna. Vacuumbromsen
sattes ögonblickligen till och tåget stannade på endast 30 me-
ters afstånd från den gapande afgrunden. Hade tåget icke varit
försenadt, skulle det samtidigt med den sjunkande banvallen
slukats af vattnet.

(Till bild å sid. 603.)

Grefve Tisza, som efter den ungerske ministerpresidenten Lu-
kacs' tillbakaträdande kallats att bilda ny ministär, har nu full-
gjort uppdraget. Kabinetet har fått följande sammansättning:
grefve Tisza konseljpresident, deputeranden Johann Sandor in-
rikesminister, grefve Sereni landbruksminister, baron Emme-
rich Chillyan minister a. latere. De öfriga ministrarne i kabi-
nettet Lukacs' kabinet kvarstå i sina befattningar.

(Till portr. å sid. 598.)

Amanuensen dr. Gustaf Strömberg, hvars väderleksberäkning-
ar genom sitt sammanfallande med verkligheten väckt så stor
uppmärksamhet icke blott i vårt eget land utan äfven inom ve-
tenskapliga kretsar utomlands, har nu afslutat sina undersök-
ningar rörande månens inverkan på temperaturväxlingarne och
framlagt resultatet inför offentligheten. Under betoning att
den gjorda undersökningen är alltför ofullständig för att bilda
en pålitlig grundval för en exakt förutberäkning af framtida
temperaturförhållanden, framhåller dr. Strömberg, att det hit-
tills af honom vunna resultatet, konstatierandet af att månens
rörelse verkligen har effekt på temperaturen, dock måste an-
ses ha en viss betydelse från teoretisk synpunkt.

INNEHÅLL

*Biskop H. W. Tottie † (Biografi och helsidesporträtt). — Kon-
ung Gustaf fyller 55 år. — Doktorspromotionen i Upsala. —
Svenska prässmän på besök i England. — Järnvägsofolyckan vid
Kärneholm. — Järnvägsraset vid Jonsered. — Lysekil—Smed-
bergsbanan inviges. — Sågverksbrand vid Skönvik. — Utställ-
ningen af kyrksilfver i Skara. — En porträttbyst öfver öfverste
Balck. — Amanuensen dr. G. Strömberg. — Wiesländer mottager
Olympiapriss. — En flygter Paris—Berlin—Warschau. — Stadion
i Berlin inviges. — Romanovfästligheter i Ryssland. — Eng-
ska ministerskiftet i Stockholm. — Kostymfäst i Londonsocieteten.
— Attentatet mot turkiska storvesiren. — Ungerska ministerkrisen
— Veckans porträttgalleri. — Henriksson. Ber. af Hasse Z.*

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskildt medgifvande förbjudes vid laga påföljd.